

LAVINIA BRANIȘTE

Sora lui Colăcel

ilustrații de DIANA GRIGORE

arthur

Ea a urcat în spatele lui Radu, iar eu am urcat în spatele mamei. Era prima noastră călătorie împreună, toți în aceeași mașină, și după aceea am mers așa mereu, fiecare în spatele propriului părinte.

La mine era mai puțin loc la picioare, fiindcă mamei îi plăcea să-și tragă scaunul mult în spate.

Mama a desfăcut o pungă de fructe trase în ciocolată, s-a întors și i-a întins punga lui Ruxi.

Ea a făcut semn din cap că nu vrea.

Mama mi-a dat punga mie.

— Să mâncați din ea amândouă, mi-a zis.

Părea învinsă și treaba asta nici nu începuse bine încă.

Ce-mi amintesc cel mai bine din acele prime săptămâni și luni e că nu-mi cerea decât să fiu politicoasă cu Radu, dar îmi cerea în mod constant.

Se obișnuise să repete unele lucruri de foarte multe ori.

Fiindcă așa era cu mine. Când lucram pentru școală, trebuia să repetăm foarte mult și ne petreceam tot timpul lucrând pentru școală.

Dar în vara aia s-au schimbat multe.

— M-aș bucura să-l accepți, înțelegi? mi-a zis mama despre Radu.

Tocmai se căsătorise cu el, iar el era tatăl lui Ruxi.

Cred că acela a fost momentul în care frazele de tipul „când o să fii mare, o să înțelegi” au devenit „ești mare și trebuie să înțelegi”.

Problema înțelegerii era un pic mai complicată pentru mine, dar numai în câteva aspecte, nu în toate. De înțeles, am înțeles rapid că Ruxi, fata aceasta cu un an mai mică decât mine, devenise peste noapte sora mea.

Eu aveam unșpe ani și treceam într-a cincea.

Ruxi trecea într-a patra. Urma să începem din septembrie cursurile la o școală nouă, împreună.

— Mă cheamă Ruxandra și aș prefera să-mi spui Ruxandra, mi-a zis lângă mașină, când îi așteptam pe părinți.

Ea își ținea rucsacul în spate. Al meu era prea greu. Nu voiam să-l las pe jos, așa că mi-l pusesem pe picioare, să nu se murdărească, și stăteam un pic aplecată, să-l pot ține de o curea.

— Și, dacă ai putea, lui tati să nu-i zici tata.

Știam că mamei i-ar fi plăcut să-i spun tata.

— E prea lung Ruxandra, am zis.

— Dar așa mă cheamă.

— Păi, nu știi dacă pot să-ți zic așa, Radu îți zice Ruxi.

— Atunci să nu-mi mai spui nicicum.

— Bine.

— Bine.

Ne mutaserăm de curând în fosta casă a bunicii mele din partea mamei. Casa era acum goală și, cu toate că nu arăta prea bine, noi eram dintr-odată patru și aveam nevoie de loc.

Iar aceasta era prima noastră minivacanță în familie, la o pensiune la munte.

Nu era chiar munte, ci deal, dar era aproape de o pădure și mirosea a munte.

Acolo am închiriat un mic apartament, care avea un living cu o canapea și un dormitor cu pat dublu. Părinții au spus că vor dormi ei pe canapea și pe noi ne lasă în patul bun.

— Adică să dormim împreună? a zis Ruxi.

M-am oferit să dorm pe jos.

— Ei, cum să dormi pe jos? au zis dintr-odată și mama, și Radu. Trebuie să vă înțelegeți, s-a auzit atunci o voce, nu mai știu a cui.

— Dorm eu la perete? am întrebat când m-am băgat în pat.

Ruxi a ridicat din umeri.

— Cum vrei.

Aveam o pijama nouă. Îmi dădea impresia că și ea are o pijama nouă.

După ce m-am așezat la perete, s-a urcat în pat în genunchi și s-a aplecat să-mi miroasă picioarele. Mi le-am tras imediat speriată.

— Ce faci? am întrebat.

— Ești în regulă, a zis și s-a culcușit la picioarele mele, trăgând o bucată mică de pled, ca să se acopere pe jumătate.

— De ce stai acolo? am întrebat.

— Pentru că nu vreau să fiu aproape de fața ta, a spus.

Am închis ochii și am încercat să adorm. Prin draperia subțire de la geam trecea o lumină firavă de afară, probabil de la vreun felinar din grădină. Am stat nemișcată, cu mâinile întinse pe lângă corp. Parcă simțeam cum ies din pătură tot felul de mirosuri de la mine.

Mi-am ținut respirația să aud dacă Ruxi a adormit, dar stătea și ea nemișcată.

M-am ridicat în fund și m-am făcut c-o învelesc mai bine cu pătura, dar tot nemișcată a rămas.

La micul dejun, Ruxi a spus că nu-i place să vadă pliculețul de ceai în cană, iar Radu l-a scos înainte să termine ea de zis. După aia a luat o cană goală și a început să verse ceaiul dintr-o cană în alta, ca să-l răcească. Se vedea că era o mișcare pe care o stăpânea foarte bine.

După un timp, aveam s-o surprind pe mama în bucătăria de acasă, încercând și ea în secret să facă același lucru, să toarne ceai dintr-o cană în alta fără să verse, să țină vasele înclinate în unghiul perfect, apoi să spele cu apă rece cana goală, și tot așa, până când lichidul ajunge la temperatura ideală pentru a fi băut fără să te frigi la limbă sau pe gât. Nu știu dacă mama a ajuns vreodată să facă numărul ăsta în fața lui Ruxi, nici nu știu dacă i-a ieșit până la urmă operațiunea de răcire a ceaiului fără să verse sau să se frigă pe mâini. Dar știu că s-a străduit mult s-o cucerească pe fata cealaltă.

Eu și Ruxi am fost puse laolaltă un pic cam repede. Mama și Radu s-au cunoscut cu mult timp înainte să devină un cuplu, dar noi, copilele, am început să ieșim cu ei în parc sau la cofetărie sau prin alte locuri doar cu două sau trei luni înainte de căsătoria lor.

În vara aceea, mama și-a dat silința să-mi explice că n-am pierdut-o, dar eu așa am simțit. Iar lupta mea secretă a fost s-o câștig înapoi pe mama. Și modul cum am încercat să fac asta a fost să fiu o fiică bună pentru un tată care nu era al meu și o soră bună pentru o fată pe care n-am reușit s-o înțeleg niciodată.

În curtea pensiunii erau două cuști cu iepuri negri, câteva oi ținute după un gard de lemn, un coteț de găini și, prin grădină, umblând liberă, o cloșcă în jurul căreia mișunau mai mulți pui mici de tot.

Când am plecat, în după-amiaza ultimei zile, Ruxi s-a urcat în mașină cu o cutie mică de carton în care se afla un pui.

Mașina a ieșit cu greu de pe potecuța noroioasă care ducea la drumul principal și, după ce a intrat pe șosea, Radu s-a întors către mine și a zis:

— Adela, voiai și tu un pui? Nici nu te-am întrebat. Putem să ne întoarcem dacă vrei.

— Nu, nu voiam, am zis.

— Îl pot îngriji împreună, a spus mama.

— Puiul e al meu! a strigat Ruxi.

A înconjurat cutia cu brațele, s-a aplecat deasupra puiului și i-a pus capac cu fața.

Din cutie se auzea un zburătăcit și se mai auzeau gheruțe pe carton.

Dintr-un colț rupt curseseră câteva fire de mălai pe blugii lui Ruxi.

— Îl cheamă Colăcel, a declarat ea.

Colăcel a fost preocuparea principală a lui Ruxi în săptămânile următoare, când ne-am aranjat bagajele încă nedesfăcute din casă.

Puiul dormea în camera ei, care era fosta cameră a bunicii.

Când ne-am ales camerele, ea a zis imediat c-o vrea anume pe aceea, fiindcă e mai mare și Colăcel are nevoie de spațiu.

— Când o să se facă mare, o să-i fac o casă din cutii de carton, cu etaj și cu grădină, o să-i fac acolo... mi-a zis și a arătat către un perete gol al camerei, sub o fereastră.

— O să se facă mare foarte repede, i-am spus.

— Deja am început s-o proiectez! a zis ea. Trebuie să caut cutii.

Aveam să aflu imediat că se pricepea la aritmetică și, de asemenea, la geometrie. Putea să vadă în spațiu, cum se spune. Și-i plăcea la nebunie să măsoare orice cu rigla.

N-am avut obiecții când și-a ales camera, deși era mai mare și mai luminoasă decât a mea.

Acolo murise bunica.

Colăcel, în cutia mică și mov de napolitane în care-l luase de la pensiune, stătea mereu cu gâtul lungit spre fereastră, sărea înspre lumină și răsturna cutia, împrăștia mălaiul, vărsa căpăcelul cu apă.

Ruxi îi explica întotdeauna de ce e important să fie cuminte. Îi vorbea ca unui om mare. Uneori îl mai scotea pe afară și-l supraveghea cu atenție.

Tanti Lica, vecina de alături, se uita la noi în curte peste gardul improvizat. Curtea ei era un șantier și era așa de mulți ani, țin minte că eram la bunica atunci când au început să dărâme o parte din vechea casă, al cărei zid delimita curțile noastre.

Încercam să-mi imaginez cuvântul „furaje“. Adică să-l văd scris.

M-am dus să mă uit în frigider și m-am întors cu un singur morcov scofâlcit, uitat în lada de legume cine știe de când.

— Nu prea e crocant, am zis, dar morcovul a dispărut imediat pe sub gard, înșfăcat de capetele balaurului numit mâna lui Alex. Mere n-aveți voi în pom? am întrebat pe sub gard, nu se știe pe cine.

— Aveam! s-a auzit vocea lui Alex. Dar le-am cules și i le-am dat pe toate lui. A hăpăit tot pomul într-un minut. Și eu m-am chinuit o zi să le culeg.

Așa se întâmplă când ai în curte o vietate nu doar mâncăcioasă, ci și foarte mare, care poate atinge o greutate de până la opt sute de kilograme.

Asta e tot din cartea de cunoașterea mediului.

— Putem să-l ținem și noi o zi pe Luțu? mi-a zis Ruxi de sub masa din camera ei. Du-te și întreab-o.

Era vorba de mama.

— De ce n-o întrebi tu?

Acum s-ar fi văzut cât de mult își dorește să aibă calul în curte. Dacă își călca pe inimă și o întreba pe mama însemna că și-l dorește mult.

Între timp, ne găsiserăm amândouă locuri strategice de unde să ne uităm peste gard, în curte la tanti

Lica: eu din vișin, iar Ruxi de pe treapta unei scări de lemn pe care o sprijinise ea singură, nu se știe cum, de podul casei.

Era o senzație ciudată, ca și când am fi spionat ce se întâmplă acolo, cu toate că, atunci când nu exista gardul de tablă și intram în curte pur și simplu, nu aveam sentimentul ăsta, nici că spionăm, nici că intrăm pe teritoriul altcuiva.

Nimic din ce făceam nu era cu intenție rea, iar dacă era cineva spionat în curtea vecinilor noștri, atunci acesta era numai și numai Luțu, la care ne holbam cu orele. Eu îl fotografiasem și-i făcusem și câteva desene în jurnal.

Ruxi voia să scrie o poveste despre el.

Eram amândouă curioase de soarta lui. Costică nu mai dăduse niciun semn și părea plecat de acasă. Tanti Lica îl trimisese din nou pe Alex cu plăcinte, mai găsise un sfânt în calendar pe care-l luase ca pretext, dar Alex s-a întors cu plăcintele înapoi, în punga transpirată de plastic.

— Ce poți să faci cu un cal în zilele noastre? m-a întrebat Ruxi, pe când eram amândouă în curte.

Colăcel era îmbrăcat cu vestuța tricotată și era ținut în lesă.

— De ce nu-i dai drumul? am spus. În curte nu se pierde.

— Trebuie să se obișnuiască cu harnașamentul, a răspuns Ruxi.

— Dar doar nu vrei să-l înhami la ceva! am sărit, gândindu-mă dintr-odată unde aș fi putut să-l ascund pe Colăcel ca să-l salvez.

— Nu. Dar în curând o să iasă în lume. Trebuie să ne purtăm civilizat, a făcut ea moralizator către Colăcel, care părea că șchiopătează.

— Unde o să iasă în lume?

— O să mergem la școală, nu?

După o lungă tăcere, mi-a zis:

— N-aș vrea să tragă la căruță în povestea mea.

— Cine?

— Luțu.

— Poate asta-l face fericit, am spus.

— Nu cred. Tu ai fi fericită dacă ai trage de o căruță?

— Păi eu sunt om. În povestea ta el e tot cal? am întrebat.

— Evident, a zis. E cal. Dar vreau să-i ofer o viață mai bună! Îl iubesc!

— În poveste sau în realitate?

— Ce întrebare mai e și asta? Nu înțelegi nimic, a spus și l-a smucit pe Colăcel de lesă și a intrat cu el în casă.

După un timp am auzit tobele. Și când am intrat, Colăcel era legat de clanța ușii de la camera mea. Trebuia

să fiu din nou bona lui timp de câteva minute sau zeci de minute, până se plictisea Ruxi de bătut.

Nu înțelegeam de unde venea iubirea ei pentru Luțu. Era un cal la care ne-am holbat în ultimele zile, dar nu ne cunoșteam așa de bine.

Și dacă avea iubire de dat, mai logic ar fi fost să i-o ofere lui Colăcel.

Sau mie.

Și mie îmi plăcea să născocesc povești. Și-mi plăcea să desenez personaje. Dar partea cu scrisul nu mă încânta prea tare.

Nici să citesc propriul meu scris de mână nu mă încânta.

Dacă mă puneai să scriu, pica cerul pe mine.

Ruxi știa deja lucrurile astea, i le spuseseam când a venit Iulia prima dată la noi. A trebuit să-i explic cine e ea și de ce vine și la început Ruxi n-a vorbit deloc despre asta, dar odată a fost curioasă și a stat cu noi la lecție și ne-am întrecut în a memora rime.

După aia, uneori, citeam împreună, dar numai dacă îi propuneam eu.

Poate avea și ea cu Radu discuțiile acelea despre politețe pe care le aveam eu cu mama.

— Vrei să faci desenele pentru cartea mea? a întrebat Ruxi. Îți dau o pagină pe zi și tu faci câte un desen

pentru pagina aia și, când deschizi cartea, o să fie așa, cu un desen pe o parte și cu scris pe o parte.

— Bine, am zis.

Ne-am urcat amândouă din nou în pom și pe scară, ca să ne uităm la Luțu și să ne inspirăm. Personajul din cartea lui Ruxi urma să se numească tot Luțu, dar numele venea de data asta de la Căluțu, nu de la Neluțu.

— Nu trebuie să știe nimeni că i-am schimbat numele, mi-a zis.

— Dar nu i l-ai schimbat.

— Ba da, dar știm numai noi două.

— Când scrii despre cineva, trebuie să-i schimbi numele, i-am spus. Așa e politicoș.

— Și nu l-am schimbat? a insistat ea.

Am lăsat-o baltă.

Luțu era priponit de gardul dinspre stradă, aproape de poarta tantei Lica, de parcă aștepta să fie gonit. Îl vedeam doar din spate, așa că povestea lui Ruxi a început de la coadă. De la coada lui încâlcită, care avea nevoie să fie periată sau pieptănată sau ceva de genul ăsta.

În seara aia mi-a strecurat pe sub ușă o foaie de caiet scrisă de mână. Am încercat să citesc, dar mi-a fost imposibil să descifrez, așa că m-am dus la ea.

— N-ai voie să mă jignești, a zis când m-a văzut cu foaia în mână. Știu ce vrei să zici, vrei să zici că nu înțelegi, toată lumea îmi spune că scriu urât.

— M-ajută să citesc? am întrebat-o.

— E urât, dar e citeț, mi-a zis scurt.

— Dar n-are legătură cu asta. Știi că nu stăpânesc literele, i-am spus. Și mi-e și frică să încep școala.

Ruxi a tăcut o clipă. Și apoi a zis:

— Nici eu nu le stăpânesc. Uite ce urâte le fac!

Apoi a fost de acord să-mi citească pagina pe care o scrisese despre fundul lui Luțu:

Spatele cuiva poate să spună multe lucruri despre persoana aceea. În primul rând trebuie să știi dacă stă cu spatele la tine pentru că l-ai supărat sau dacă așteaptă să evadeze. Noi nu l-am supărat pe Căluțu.

El nu este ținut cu forța în curte, dar nici nu poate să deschidă poarta, deoarece are copite. Ar putea încerca cu dinții, dar nu știu dacă i-a trecut prin cap că ar putea să tragă de clanță cu dinții.

Cum faci să-i treacă o idee prin cap unui cal?

Ideile se prind din zbor, trebuie să dai cu capul în ele ca într-o minge de fotbal când vine spre tine. Uneori intră în cap, uneori ricoșează.

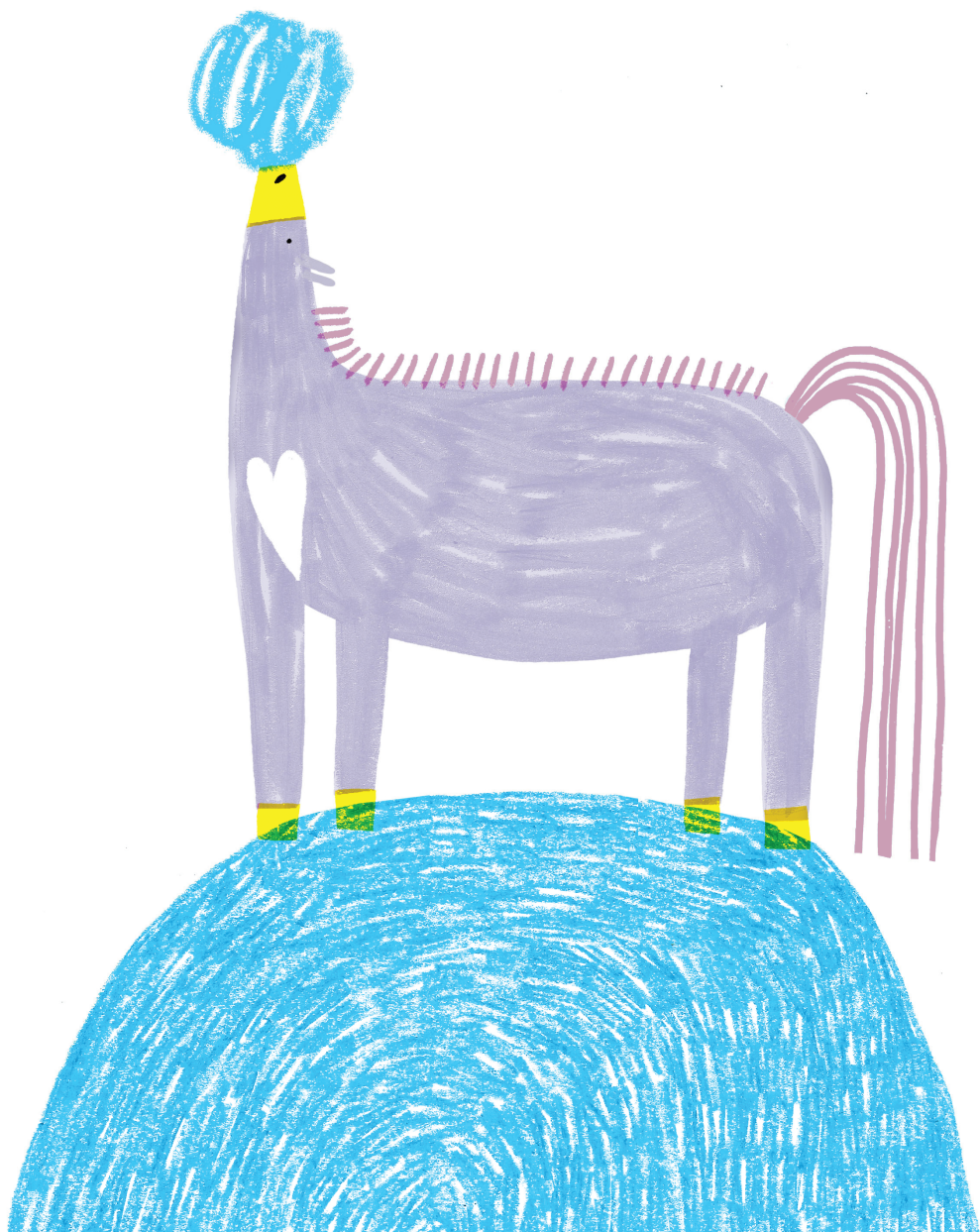
— Nu e despre fundul lui Luțu, am zis.

— E doar introducerea, continui mâine. Poți să faci un desen?

— Poate un cal care joacă fotbal? am întrebat.

LAVINIA BRANIȘTE

I s-a părut o idee care merită prinsă din zbor.
— Cum de te-ai gândit la fotbal? am întrebat-o.

Pe strada noastră, câțiva băieți mai mari se jucau aproape în fiecare zi cu mingea. Acaparau toată strada, de multe ori dădeau mingea în micile grădini din fața porților, uneori chiar și peste gard și atunci sunau la poartă. În funcție de cine le deschidea poarta, își cereau mingea politicos sau amenințător. N-aveau motive să fie amenințători, dar erau așa numai ca să se distreze, atunci când se putea.

Odată au dat-o la noi în curte.

Eram doar eu cu Ruxi acasă. Au sunat la poartă.

Ne-am dus amândouă să vedem cine e și unul dintre ei, uitându-se prin spațiul îngust dintre poartă și stâlpul gardului, ne-a zis îndrăzneț să-i dăm mingea.

N-am vrut să deschidem poarta, dar ne-am uitat prin grădină după minge. Nu era nicăieri. I-am zis băiatului că n-o vedem, dar până să terminăm de zis asta, un altul deja sărise gardul și venise lângă noi s-o caute.

Eu am încremenit de frică, dar Ruxi a început să strige:

— Taaataaaa! Taaataaaa!

— Ho, nebuno, că știu că nu-i acasă, a zis băiatul, care tocmai își văzuse mingea.

Ne-a călcat grădina în picioare.

— Aleeeex! a început Ruxi.

Băiatul a călcat cu piciorul în noroiul produs de fântâna improvizată și a tras o înjurătură.